

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndc/26/2024
Identifikačné číslo spisu:	4111226247
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4111226247.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CADIS, s. r. o., Biskupická 18, Bratislava, IČO: 35 682 639, zast. advokátom Mgr. Richardom Trusínom, Háľkova 1, Bratislava, proti žalovanému I. Y., narodenému Q., M., zast. ALTER IURIS, s. r. o., Tolstého 9, Bratislava, IČO: 36 708 771, o poskytnutie ochrany majetkových práv zo zamestnaneckého diela, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12C/176/2011, o návrhu žalovaného na prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalovaného na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12C/176/2011 Mestskému súdu Bratislava III n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra predložil podľa § 39 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) návrh žalovaného na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti Mestskému súdu Bratislava III.

1.1. Žalovaný na odôvodnenie svojho návrhu uviedol že Okresný súd Nitra už nie je kauzálne príslušným vec prejednať a rozhodnúť. Žalovaný má za to, že vzhľadom na novelizáciu CSP zákonom č. 150/2022 Z. z. v podobe novej súdnej mapy sa zmenila kauzálna príslušnosť v autorskoprávných sporoch, pričom k dnešnému dňu je kauzálne príslušným Mestský súd Bratislava III, a nie Okresný súd Nitra. Poukazujúc na § 40, § 43, § 471c, § 26 písm. a) CSP žalovaný má za to, že s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie v zmysle § 26 písm. a) CSP kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III a súčasne § 471c CSP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súde kauzálne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je na konania v autorskoprávných sporoch začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava III.

1.2. Žalovaný na podporu svojho návrhu poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn.

4Ndc/19/2023, 9Ndc/45/2023, 3Ndob/88/2023, 3Ndob/82/2023, 3Ndob/73/2023, 4Ndob/70/2023.

1.3. Druhým dôvodom vhodnosti delegácie predmetného súdneho konania do Bratislavy pred Mestským súd Bratislava III je závažný zdravotný stav žalovaného, ktorý absolvoval operáciu hrubého čreva, pričom v zmysle prepúšťacej správy z 19. septembra 2023, 20. septembra 2023 a 24. septembra 2023 bolo skonštatované, že ide o zhubný nádor pečeneového ohybu hrubého čreva a žalovaný musí podstúpiť onkologickú liečbu v Bratislave. Žalovaný si za účelom liečby a pozorovania jeho zdravotného stavu zmenil bydlisko a v súčasnosti od 27. septembra 2023 má prechodný pobyt v Z., aby bol bližšie k Národnému onkologickému ústavu v Bratislave, kde absolvuje onkologickú liečbu.

2. Žalobca vo svojom vyjadrení k návrhu žalovaného na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti uviedol, že v podstate v tej istej veci už právoplatne rozhodol najvyšší súd uznesením z 30. mája 2024 sp. zn. 2Ndc/14/2024. Navrhol, aby Okresný súd Nitra pokračoval v konaní.

3. Podľa § 39 ods. 2, 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresný súd Nitra) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestský súd Bratislava III). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom najvyšší súd.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky príslušný rozhodnúť o tomto návrhu na prikázanie sporu (§ 39 ods. 3 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh žalovaného na prikázanie sporu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.

5. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, a teda podmienky prikázania veci treba - ako výnimku - vykladať reštriktívne. Totižto, ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie tu neboli podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

5.1. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery strany sporu, ktorá delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na protistranu. Podstatný význam má i stanovisko protistrany v spore. Pri tom všetkom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie sporu.

7. Žalovaný odôvodnil vhodnosť ním navrhovanej delegácie sporu s poukazom na svoj zdravotný stav a s tým spojenú zmenu svojho bydliska do Z.. K čomu najvyšší súd uvádza, že dôvody delegácie síce môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Musia však svojou výnimočnosťou viesť k nepochybnému záveru, že delegáciou sporu na iný súd sa zabezpečí hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie sporu, čo v danom prípade preukázané nebolo.

7.1. Prestaňovanie strany sporu, či zmena jeho miesta pobytu alebo prekonanie väčšej vzdialenosti za účelom dostavenia sa na príslušný súd a vynaloženie vyšších výdavkov, nepredstavuje výnimočný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Treba mať na zreteli tiež

ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP). Pokiaľ mienil žalovaný v danom prípade dôvodiť vhodnosť ním navrhovanej delegácie veci aj jeho zdravotným stavom, ani tento dôvod vzhľadom na charakter daného konania podľa názoru najvyššieho súdu nevykazuje znaky takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu vyhovieť.

7.2. Žalovaným uvádzané dôvody možno eliminovať tiež zvolením si zástupcu, či advokáta v spore, čo žalovaný aj urobil. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu [napríklad, že účastník konania/strana sporu nemá bydlisko (sídlo) v obvode miestne príslušného súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky, má zdravotné problémy] skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu.

7.3. Osobitne je potrebné tiež podotknúť, že žalobca v danom prípade nenavrhoval vyhovieť návrhu žalovaného na prikázanie sporu.

8. Pre úplnosť považuje najvyšší súd za potrebné sa osobitne vyjadriť k žalovaným uvádzanému dôvodu vhodnosti delegácie sporu spočívajúcemu v kauzálnej nepríslušnosti Okresného súdu Nitra v dôsledku novelizácie CSP zákonom č. 150/2022 Z. z. v podobe novej súdnej mapy.

8.1. Najvyšší súd uvádza, že totožná argumentácia už bola predmetom Námietky kauzálnej nepríslušnosti súdu žalovaného z 18. októbra 2023 (č. l. 2476 spisu), na základe ktorej Okresný súd Nitra postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III (pozri č. l. 2513 spisu), ktorý z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu predložil spor najvyššiemu súdu, ktorý v uznesení z 30. mája 2024 sp. zn. 2Ndc/14/2024 rozhodol, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III je dôvodný a príslušným na prejednanie sporu je Okresný súd Nitra, pričom v bode 12. a 13. odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že „... dovolací súd tiež uvádza, že: (i) ustanovenie § 471c za bodkočiarkou CSP v okolnostiach posudzovaného sporu bolo súčasťou zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapu zavedenou zákonom č. 150/2022 Z. z., práve ktorým zmenám (prechod výkonu súdnictva z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd) zodpovedá obsah ustanovenia § 471c za bodkočiarkou CSP. V zákone č. 150/2022 Z. z. „o novej súdnej mape“ bol síce Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave explicitne označený ako kauzálny súd v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch (čl. II, bod 3. - § 22 písm. a) zákona č. 150/2022 Z. z.), a teda vzťahovali sa na neho účinky prechodu výkonu súdnictva na iný súd, ale zmena kauzálnej príslušnosti sa týka iba sporov začatých po účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. V opačnom prípade by prechodné ustanovenie § 471c CSP bolo neaplikovateľné a bezúčelné, keď všetky konania v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 by prejednával a rozhodoval ako kauzálny príslušný výlučne Mestský súd Bratislava III pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave. Uvedené ustanovenie § 471c za bodkočiarkou CSP sa na daný spor nemôže vzťahovať (aj) z dôvodu, že Okresný súd Nitra v dôsledku zmien súvisiacich s tzv. súdnou mapou nezanikol a spor na tomto súde nie je právoplatne skončený a je vedený nepretržite od 5. septembra 2011 podaním žaloby na tento súd. (ii) ustanovenie § 471c pred bodkočiarkou CSP obsahovo (materiálne) v zhode so zákonom č. 150/2022 Z. z. a koncepciou prechodu výkonu súdnictva medzi zanikajúcimi a nástupníckymi súdmi a jej pravidlom, že ak dochádza k presunu kauzálnej príslušnosti medzi súdmi, ktoré nezanikajú, bude sa uplatňovať druhé pravidlo, podľa ktorého „staré“ veci dokončí doterajší súd, (...). (bod 10. tohto rozhodnutia), potvrdzuje, že konania v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávnych sporoch začaté a právoplatne neskončené do účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. sa dokončia na doterajších súdoch, ktoré súdy v týchto konaniach pokračujú. Aplikujúc uvedené na predmetný spor to znamená, že konanie začaté na Okresnom súde Nitra 5. septembra 2011 a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 pokračuje (dokončí sa) na tomto súde.“ Najvyšší súd ďalej v podrobnostiach odkazuje na svoje rozhodnutie z 30. mája 2024 sp. zn. 2Ndc/14/2024, od ktorého nemá dôvod sa odkloniť a má za to, že

takto dovolateľom formulovaný dôvod vhodnosti delegácie sporu už bol predmetom posúdenia najvyšším súdom, preto sa ním nie je potrebné opätovne zaoberať.

8.2. Nenáležitý je v tomto smere aj odkaz žalovaného na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Ndc/19/2023, 9Ndc/45/2023, v ktorých sa riešila funkčná príslušnosť krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom podľa Civilného mimosporového poriadku a CSP a rozhodnutia sp. zn. 3Ndob/88/2023, 3Ndob/82/2023, 3Ndob/73/2023, 4Ndob/70/2023, v ktorých sa riešila otázka funkčnej príslušnosti krajského súdu na rozhodnutie o odvolaní v obchodnoprávných veciach, teda otázku príslušnosti v spore autorskoprávnej ochrany uvedené rozhodnutia neriešili, ide tak o nesúvisiace rozhodnutia pre posudzovaný návrh žalovaného na delegáciu sporu z dôvodu vhodnosti.

9. Vzhľadom k uvedenému dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.